

10de JAARGANG NR 10 OKTOBER 1997 PRIJS FL. 9,95 / BFR. 195

RESIDENCE

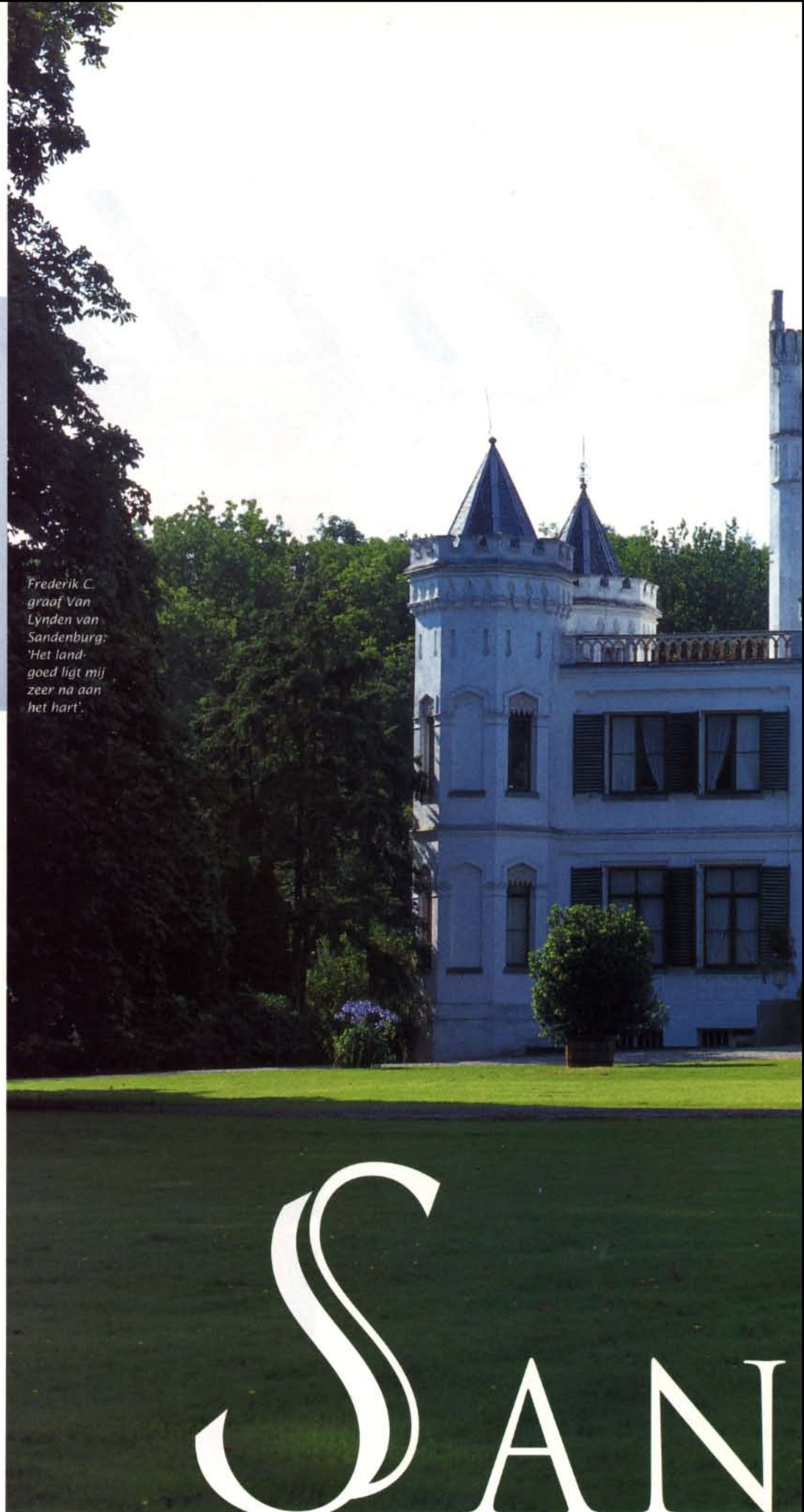
MET ALLE NIEUWE TOPLOCATIES

10 JAAR

BIJZONDERE JUBILEUMEDITIE
RIJK AAN INTERIEURS & INSPIRATIE

*Frederik C.
graaf Van
Lynden van
Sandenburg:
'Het land-
goed ligt mij
zeer na aan
het hart'.*

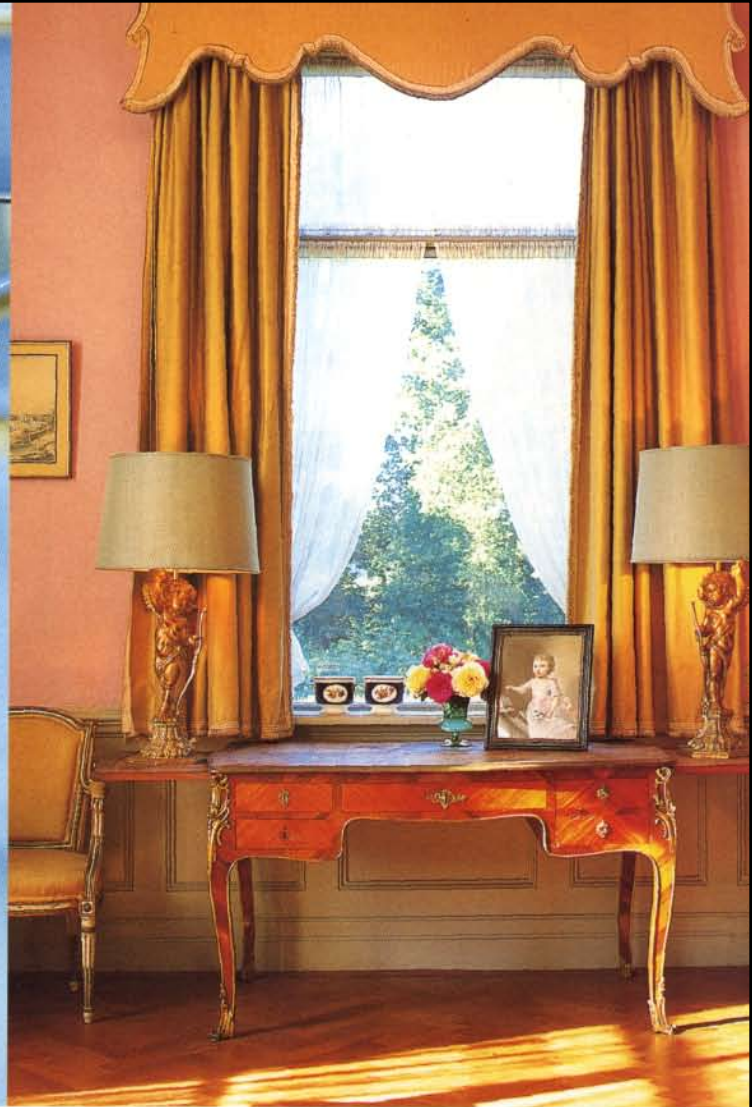

HET EEUWENOUDE LAND-
GOED SANDENBURG LIGT
TUSSEN DE UITLOPERS VAN
DE UTRECHTSE HEUVELRUG
EN HET KROMME RIJNGE-
BIED. AL GENERATIES LANG
IS HET IN HANDEN VAN DE
FAMILIE VAN LYNDEN VAN
SANDENBURG DIE ALLES IN
HET WERK STELT OM HET
HISTORISCHE ERFGOED TE
BEHOUDEN.

SAN

THUIS OP DENBURG

T

oen ik een jaar of vijftien was ging ik vaak op mijn brommertje naar Sandenburg, het landgoed van mijn grootouders,' vertelt Frederik C. graaf Van Lynden van Sandenburg. 'Veel van de gebouwen waar vroeger personeel had gewoond stonden leeg en ik herinner me dat ik er eindeloos heb rondgehangen en kattenkwaad heb uitgehaald met mijn vriendjes. We spookten met een aansteker door de onverlichte schuur en zakten door de vloer, we visten in de slotgracht, stookten vuurtjes en stalen perziken uit de kassen.' Op Sandenburg heeft Frederik van Lynden zich van kinds af aan thuisgevoeld. Frederik van Lynden: 'Alles wat met Sandenburg te maken heeft is ook heel sterk verbonden met mijn grootouders, met name met mijn grootvader. Ik herinner mij hem vooral zittend in de bibliotheek waar hij voor zijn werk aan het lezen was. Hij was een hele bijzondere man voor wie ik een heilig ontzag had, iemand met een natuurlijk overwicht. Toen ik als tienjarig jongetje tijdens een jacht tegen mijn zin een keer iets voor hem uit de auto moest gaan halen, durfde ik geen "nee" te zeggen, maar ik ging uit protest heel langzaam lopen.

Het enige wat mijn grootvader zonder enige stemverheffing tegen mij zei, was: "Frederik, ik zou een beetje doorlopen." Dat was voldoende om mij de hele weg naar de auto te laten hardlopen.'

RIDDERHOFSTAD In tegenstelling tot zijn vader A.A.F.C. graaf van Lynden van Sandenburg is Frederik van Lynden zelf niet op kasteel Sandenburg opgegroeid, maar op een fraaie verbouwde boerderij elders op het landgoed. Het huidige Sandenburg beslaat een gebied van ruim zeshonderd hectare waarop drie kastelen staan: Sandenburg, Walenburg en het voormalige Groenesteyn. De twee laatste zijn er in de loop der tijd door vererving bijgekomen. Net als een aantal andere kastelen in de omgeving, was kasteel Sandenburg ooit een middeleeuwse woontoren. Al in 1320 wordt van de toenmalige burcht melding gemaakt en in 1572 werd Sandenburg als Ridderhofstad erkend. Sinds 1792 is het kasteel in handen van de familie Van Lynden van Sandenburg.

In de negentiende eeuw is Sandenburg sterk gewijzigd naar een ontwerp van de architect S.A. van Lunteren. Het kasteel, het koetshuis, de orangerie, de portierswoning en het toegangshek zijn allemaal in

dezelfde stijl opgetrokken, de zogenaamde Willem II gotiek. Kenmerkend zijn het witte pleisterwerk, de gekanteelde daklijsten, tudorbogen, torentjes en wenkbrauwen boven de ramen. Van de oorspronkelijke woontoren is weinig meer te herkennen. 'Sandenburg wordt wel eens "de suikertaart" genoemd,' vertelt Frederik van Lynden, 'en zo ziet het er ook uit met al die merkwaardige torentjes. Ik geloof niet dat er een tweede is in Nederland.'

Aan de voorzijde van het huis prijken twee wapens. Links het familiewapen - rood vlak met een geel kruis - dat waarschijnlijk nog uit de kruistochtentijd stamt. Aan de rechterkant hangt het wapen dat van oudsher bij het huis hoort; drie adelaars op een blauw veld. Een verdieping hoger wijst de klok al tientallen jaren half zeven aan.

ARBEIDERSWONINKJES Van de middeleeuwse gebouwen van het verderop gelegen Groenesteyn is niet veel meer over. Het kasteel brandde in 1600 af en op de ruïnes verrees een landhuis, gebouwd met onderdelen uit verschillende periodes.

De recent gerestaureerde orangerie kan in de zomer voor diners en recepties worden gehuurd. In de winter kunnen traditioneel de exotische kuipplanten naar binnen.

Frederik van Lynden: 'Toen mijn bet-betovergrootvader het in handen kreeg, vond hij het zo lelijk dat hij het onmiddellijk heeft laten afbreken en drie arbeiderswoninkjes op die plaats heeft laten neerzetten.' Alleen het poortgebouw uit 1617 is nog overgebleven. Van de drie kastelen op landgoed Sandenburg heeft Walenburg de best bewaarde middeleeuwse woontoren. Frederik van Lynden: 'Walenburg was al vrij lang in de familie en werd een tijd gebruikt om er bosarbeiders onder te brengen. Rond 1960 heeft de architect E.A. Canneman het heel mooi opgeknapt en weer in de oude vorm hersteld. In ruil daarvoor wilde hij er zijn intrek nemen. Toen hij jaren later ging verhuizen zag mijn moeder haar grote wens in vervulling gaan want zij wilde altijd al graag op Walenburg wonen. Er is wel enige discussie geweest over de tuin. Mevrouw M.E. Canneman-Philipse was tuinarchitecte en had in de voorgaande jaren een schitterende Engelse tuin aangelegd, die door mijn ouders nooit te onderhouden zou zijn. Toen heeft mijn vader de historische woorden gesproken: "Ik vind het goed om daar te gaan wonen maar die tuin ploegen we om, we maken er gras van en jagen er een paar schapen op." Natuurlijk is dat niet gebeurd. De tuin is nu in beheer van de Tuinenstichting, maar nog wel het eigendom van mijn ouders. Voor mijn moeder is dit een perfecte oplossing. Zij vindt het heerlijk om in de tuin bezig te zijn.'

Het statige kasteel Sandenburg met alle bijgebouwen was lange tijd alleen als zomerverblijf in gebruik. Frederik van Lynden: 'Mijn grootouders waren sinds generaties de eerste vaste bewoners van het huis. Ze hadden in hun beginperiode op Sandenburg zo'n tien man personeel in het huis en hetzelfde aantal voor de tuin. Omdat kokkin Martha later als enige was overgebleven heeft ze veel indruk op me gemaakt. Zij was inwonend op Sandenburg en altijd aanwezig. Ze kon de meest geweldige appeltaarten en flensjes bakken.'

Tegenwoordig is het in dienst hebben van zoveel personeel niet meer op te brengen. Sandenburg is een van de grootste landgoederen in de buurt en vanwege de enorme omvang moeilijk te onderhouden. 'Toen in de enorme stal nog maar één koe werd verzorgd, moesten we een beslissing nemen: verkopen of proberen met het landgoed zoveel geld te genereren dat daarvan de gebouwen onderhouden konden worden. Dat laatste is heel moeilijk want dan moet je zelf gaan boeren en dat is een proces van jaren. En het landgoed verkopen was wat ons betreft geen optie. Wij hebben besloten het anders te doen door met de exploitatie van de gebouwen het landgoed te onderhouden. Daartoe is het beheer van Sandenburg inmiddels ondergebracht in een Landgoed BV, die valt onder de Natuurschoonwet. De aandelen zijn in handen van mijn vader en zijn zuster A. Merens - Van Lynden van Sandenburg.' >

Sandenburg ademt de sfeer van vroeger tijden. Veel uit het verleden is bewaard gebleven; het huis is dan ook al sinds 1792 in de familie.

ten bruggetje over de slotgracht leidt de bewoner naar zijn voordeur. Onder de brug ligt een klein oranje bootje, ooit bedoeld om ermee vanuit de gracht de ramen aan de waterkant te lappen. 'Ik vind het heerlijk om hier te wonen maar het is ook belangrijk om je een tijd met andere dingen bezig te houden. De wereld is groter dan Sandenburg.'

Op het uitgestrekte veld aan de achterzijde van het huis zijn nog de overblijfselen van bloembedden te herkennen uit de tijd dat zijn grootmoeder het als snijbloementuin gebruikte. Nu is het vooral het territorium van een pauw die parmantig paradeert met haar twee kuikens op haar rug.

'Een van de minder plezierige bijverschijnselen van het verhuren van gebouwen op je landgoed is dat je wordt geconfronteerd met het feit dat er soms mensen in je "tuin" rondlopen. Althans zo voelt het. Ik moet bekennen dat het mij meer moeite kost dan ik ooit had gedacht. Ondanks het feit dat de huurders zich aan de gemaakte afspraken houden. Het is de enige manier om dit historische familiebezit in stand te houden. Wat ik over een tijdje het liefst zou willen is me volledig aan het behoud van Sandenburg wijden, maar helaas laat mijn huidige baan dat niet toe. Het landgoed ligt me zo na aan het hart dat ik zeker weet dat ik dat toch ooit ga doen.' <

MODERN LANDGOEDBEHEER De fraai gelegen stallen en het koetshuis zijn verbouwd tot sfeervolle kantoorruimten die aan bedrijven worden verhuurd. Verder zijn er plannen om de recent gerestaureerde orangerie voor diners en recepties te verhuren. Wel zal het gebouw 's winters zijn oorspronkelijke functie behouden. De laatste exotische kuipplanten die in de zomer op het grasveld voor Sandenburg staan kunnen er dus weer overwinteren, zodat als vanouds van de oogst van het laatste overgebleven sinaasappelboompjes marmelade kan worden gemaakt.

De 'moderne' manier van landgoedbeheer valt de familie Van Lynden van Sandenburg niet altijd even makkelijk. 'Opvallend is dat ik over het behoud en beheer van Sandenburg met mijn vader dezelfde meningsverschillen heb, die hij vroeger met mijn grootvader had. Voor die kantoren bijvoorbeeld heb ik behoorlijk moeten vechten. Zo heeft mijn vader op zijn beurt ook weer met mijn grootvader moeten vechten voor bepaalde dingen. Dat is ook heel gezond. Gelukkig heeft de oudere generatie oog voor obstakels die de jongere generatie in zijn wilde enthousiasme over het hoofd ziet. Na een week nadenken vind ik vaak dat mijn vader gelijk heeft.'

Omdat Sandenburg hem na aan het hart ligt, keerde Frederik van Lynden na zijn studietijd terug naar het landgoed, waar hij de voormalige tuinschuur tot een idyllisch onderkomen liet verbouwen. Een geel hou-

Het op Sandenburg gelegen Stalgebouw uit 1903 is onlangs schitterend verbouwd. Het 750 vierkante meter grote gebouw is nog te huur als kantoor. Inlichtingen daarover kunt u krijgen bij de heer W. van Cooten, Hoolweg 1, 3941 MR Doorn, 0343-413154.

Voorts is De Orangerie - 's winters de plek voor de oranjebomen en andere uitheemse gewassen - in het zomerseizoen te huur voor diner's en recepties.